

Eitt lítið anarki sum eitur Føroyar

Eitt sum seinastu árin hevur verið stak nógv viðgjørt í føroysku fjølmiðlunum, er spurningurin um føroysku rúsdrekkaalógina. Nógvar síður eru skrivaðar um demoraliserandi ávirkan, fremjan av misnýtslu umframt at áðurnevnda lóg hevur fingið ábyrgdina fyri bæði líkt og ólíkt sum fer fram í okkara litla samfelag. Seinasta gullkorni um stöðuna stóð at lesa í Tíðindablaðnum Sosialinum 4. januar iár. Undir yvirskriftini »Trettandaturkur« harmar ein blaðmaður stöðuna sum hevði tikið seg upp í sambandi við at rúsdrekkaalóg ikki verða útflyggja í Tórshavnar kommunu fyrr enn 7. januar. Ól tey neyðars menniskju sum noyðast at ganga turr eftir nýggjár av hesum ávum! Í mínum eygum sær tað tó ikki so svart út tá hugsað verður um, at ovurhondsstórar nøgdir av rúsdrekka vóru innfluttar og loystar út beint fyri jól. Ein dropi átti at verið eftir hjá teimum flestu.

ast soljóðandi lýsing sum stóð í blaðnum fyrst í desember mánaða í fjór: »Aheitan frá Príseftirlitinum. Nú jólasólan byrjar, verður heitt á(!) øll handandi, sum seta vörur í sýnisglugga ella inni í handlinum, at prísmerkja hesar vörur týðiliga, soleiðis at prísur og tekst lættliga kunnu lesast við hóskaðri frástøðu. Príseftirlitið.« Í lógini um príseftirlit stendur at vörur í handli og sýnisglugga skulu verða týðiliga prísmerktar.

Somuleiðis hoyra vit javnan bæði summar og vetur lögregluna í útvarpinum »heita á« bilførarar um at koyra eftir umstøðunum, hóast tað í ferðslulógini stendur at »koyrast skal altíð eftir umstøðunum.« Tað hevdu ivaleyst verið glómur í fólkum um lögreglan heiti á fólk um ikki at smugla hash, ella ikki at bróta inn, ella ikki at drepa fólk! Hesi dømi eru jú sambært galdandi lógum ólógleg at fremja.

við einum hala av skoynisoppi afturúr sær. Jú hetta er náttúru- og umhvørvisvernd og tað við lít.

Hetta er stöðin í Føroyum anno 1991. Eitt samfelag við einum vælskipaðum lógarverki í skjældrinum, men svartasta anarki í veruleikanum.

Avtalað spæl

Ein kann so spyrja hvi so illa stendur til í Føroyum á hesum økinum við, og svarini eru helst nógv. Tó haldi eg tað eru nakrir høvudstrupulleikar í hesum sambandi. Ein teirra er, at føroyskum politikkararnir ella teir sum smíða lógirnar, samtykkja tær og seta tær í gildi ikki eru sína uppgávu vaksir. Ikki fyri at hatta lógarverkið, men nógvar av teimum lógum sum Føroya Løgting samtykkir og sum Føroya Landsstýri skal umsita, eru ongantið ætlaðar at verða hildnar. T.d. kunnu vit nevna okkara skattalóg. Hon er ein ógvuliga umfatandi lóg, og móguleikin fyri at okkurt ikki verður heilt sum tað átti er sjálvandi til staðar. Men tá so fólk vísa á at lógin er ófullgigjað og tí ikki í fullan mun kann virka, ella at hon kanska hevur í sær móguleikar fyri misnýtslu, tá røpa somu politikkarar sum í síni tíð samtyktu áðurnevndu lóg, at hetta er at skerja tað persónliga frælsið og at rættvisi má vinna. Men hvat er tað so fyri eitt frælsi hesir persónar gera seg til talsmann fyri. Jú tað er frælsið til at misnýta tær lógir og reglugerðir teir sjálvir hava roynt at smíða so hegnisliga, at einars teir skulu duga at finna holini. Tá so onnur røpa varskoð, so sita teir í sínum holu lógum og berjast sum ormar, ið ræðast fyri at verða lagdir undir heilt.

Men tað er kortini ikki rætt at siga, at lögreglan hevur alla skuldina. Størsti syndarin í hesum sambandi er føroyski samfelagsborgarin. Tey sum í blaðnum gremja seg um rúsdrekkaalógina við teirri grundgeving, at tey fáa ov lítið at drekka. Ávisur lögtingsmaður í Klaksvík sum virðir umhvørvið og umhvørvisverkdarlóg minni enn ruskið á vegnum, og tey sum valdu hann aftur á ting.

Arbeidsgevarin sum virðir trygdina hjá arbeisfólki sínum minni enn krónurnar hann sjálvr skal hava í lumman. Teir landsstýris- og lögtingsmenn sum uttan himpr og fyri at verja egin privat áhugamál loyva sær sjálvum at gera frávik frá Føroyalands lógum. Okkara fólkavald kommunal- og landspolitikkarar sum ikki gera sitt arbeiði til litar. Men í seinasta enda eru tað vit vanligu veljarar, ið velja tilíkar ónyttur og kaldar spekulantar uppá egnan profitt til at umboða okkum og okkara áhugamál í býráð, bygda-

Virðir lögreglan føroyska lóg?

Ein onnur orsök til óskilið er, at vit í Føroyum hava danskt dómsvald og polití. Teir okkara kosnu menn sum skulu virka fyri at landsins lógir verða hildnar, taka sær eftir øllum at døma rætt til í ávisum førum at meta um, um neyðugt er at halda føroysku lógirnar, sum kanska í

teirra eygum ofta eru tápuligar. Ístaðin ganga hesir høgu embætismenn út frá danskum viðurskiptum og reglum. Og her er rúsdrekkaalógin eitt gott dømi. Ølklubbar við løntum fólk aftanfyrir bærdiskin og innanfyri úthurðina, stinga seg upp sum hundaland í hesum døgum. Í einum føri er tað enn tá so galið, at klubbaverturin leigar holið frá sær sjálvum, og figgjar hetta við limagjaldi frá klubbálimunum sum ikki nýtast at lata rúsdrekka-kort sitt inn til klubbavertin at bestilla uppá, men kortini gjalda himmalhøgum prís fyri ein litlan frá sama verti, alt hetta hóast tað í rúsdrekkaalógini stendur at »alt erhverv med berusende drikke er forbudt.« Einasta stig lögreglan higartil hevur tikið, var tá fútin fyri nokrum mánaðum síðani sendi klubbavertinum bræv har hann sigur, at teir ikki mugu selja! rúsdrekka út av húsinum. Hetta skuldi vist okkum hvussu lítið føroysk lóggáva er verd undir danskum veingjum.

Broytingin kemur tá føroyingurin vil tað

Men tað er kortini ikki rætt at siga, at lögreglan hevur alla skuldina. Størsti syndarin í hesum sambandi er føroyski samfelagsborgarin. Tey sum í blaðnum gremja seg um rúsdrekkaalógina við teirri grundgeving, at tey fáa ov lítið at drekka. Ávisur lögtingsmaður í Klaksvík sum virðir umhvørvið og umhvørvisverkdarlóg minni enn ruskið á vegnum, og tey sum valdu hann aftur á ting.

råd og á lögtingi. Broyting fáa vit ikki, fyrr enn vit vilja siggja trupulleikarnar undir einum, og visa vilja og dirvi til at fáa skilagóðar loysnir í lag, Føroyum og teimum her búgva at frama.

Hoyvík 4.1.91
Jóanes N. Dalsgaard

Í seinasta enda eru tað vanligu veljararnir, sum hava ábyrgdina av, at skilið er sum tað er, skrivur Jóanes N. Dalsgaard.

V-4 dráttur

nr. 875, tann 5. januar 1991

Tølini: 19-60-62-42-9-82-79-88-46-20-2-30-1-35-66-50.

Vinningur: 19.790,- kr.

Vinnarar: Tveir — ein á Strondum og ein í Depli.

Ódýrur bilur

Polda (Fiat 125) frá Polandi. Hevur bert koyrt 23.000 km. Árg. 87, bíliga til sølu.

Tlf. 10538

Ellis- og Avlamis- heimið í Vágum

sókir sjúkrasystir at arbeiða fulla tíð ella niðursetta tíð í skiftandi vaktum. Móguleiki er at búgva á heiminum við tað, at vit hava kømur roknað til starvsfólk.

Umsókn við avriti av prógvi v.m. verður at senda heiminum skjótast tilber. Byrjað verður eftir nærri avtalu.

Meira fæst at vita við at venda sær til heimið, tlf. 32600 ella 32601.

Rúsdrekkaalógin ein av mongum

Jú, rúsdrekkaalógin er vorðin eitt satt stríðsmál íføroyska samfelagskjakinum. Stríðsmál er tó kanska íki heilt beint at siga, tí tey flestu sum hava nakað at fara fram um áðurnevndu lóg eru samd um, at hon er heilt av lagi. Og tað kann eisini væl verða. Men tað er so ótrúliga nógv annað í hesum okkara litla samfelag sum er heilt av lagi, og tað eru í flestu førum mál, sum hava meira upp á seg, enn tað at verja rætt teirra, sum vilja ganga við kenning. Vit kunnu nevna nakrar lógir og reglugerðir, sum í prinsippinum galda í Føroyum, men sum als einki verður gjørt fyri at halda: Lógin um príseftirlit, lógin um arbeiðaravend, læríngalógin, friðingarlógin, lógin um umhvørvisvernd, heilsusamtyktir og síðst men ikki minst ferðslulóg-in.

Lógirnar verða lítið virðar

Um royndirnar at halda hesar lógir kann t.d. nevnd

Tey ið skulu um- sita fáa ongan sóma

Eina aðra stöðu hava læríngalógin og lógin um arbeiðaravend. Hesar lógir skulu umsitað av ávikavíst Føroya Læraráð og Arbeisfólkafélagin, men báðir hesir stovnar eru so illa mannaðir at líkinda umsiting er ikki mógulig.

Friðing og umhvørvisvernd?

Friðingarlóg og heilsusamtyktir skulu umsitað av friðingarnevnd og heilsunevnd, men hvussu er standurin her? Fyri at taka nokur dømi úr Suðurstreymoy kunnu vit nevna byggingina niðan við Sandá. Sandá er friðað í einum 600 metrar breiðum geira, 300 metrar frá ánni hvørjumegin við, tað eg havi fingið uppspurt. Men her standa tey niðastu húsiní valla 100 metrar frá ánni, og tey eru nýliga bygd. Í heilsusamtyktini fyri Tórshavnar kommunu stendur, at kloakk má ikki liggja opin. Men gakk tær ein túr niðan við Hoydalsá. Har sært tú feskan mannatrekk koma singlandi omaneftir

**HAVNAR
TAXI
Tel. 88100**

